ಹೇಳಿ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ರೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು, ಸ್ಟೆಬಲಿಟಿ ಫಂಡ್ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಲಿ, 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಅವರಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ಆಗಿದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪಗಾರ ಕೊಡುವಂತಹ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Discussion on a matter of urgent Public Importance for short Direction *re*: Postponement of Elections of President and Vice-President of Harihara Town Municipality.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Under Rule 59 of the Rules of Procedure the date on this item of business bill the initiated by Sri G. Duggappa although others have given notices on the same matter.

6–00 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಭರಮಸಾಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಬರಲಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಲಗತ್ತಾದ ಇಮ್ಮೀಡಿಯೆಟ್ ಕಾಜಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನೀಗ ಈ ಹರಿಹರ ಪುರಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮತ್ತು ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಹಿತ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಛಾಯೆಯೇ ಈ ದಿವಸ ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಛಾಯೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೈ ಆಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆ ಕಾಲದ ಕೈ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ನಗರ ಸಭೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಣದ ಕೈ ಚಳಕ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ನಗರ ಸಭೆ ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅಂತೂ ತಮಗೆ ಬೇಡವಾದವರು ಎಂದೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಾರದು ಎಂಬುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಉದ್ದೇಶ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ 20 ಜನ ಸದಸ್ಯದಲ್ಲಿ 12 ಜನರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 1968ನೇ ಡಿಶೆಂಬರ್ 28ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 10 ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಅವರು ಸೀನಿಯರ್ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ 1968ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 28ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಡರಾಯಿತು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆರುತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರ್ಡರಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಅವರು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು,

(ಶ್ರೀ ಜಿ ದುಗ್ಗಪ್ಪ)

ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಅಲುಗುಗಳಿವೆ. ತಮಗೆ ಆಗದವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಅಲುಗನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅದೇ ಅಲುಗು ಅದರ ತಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕತ್ತರಿಸೀತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದೇ ಅಲುಗು ಅದೇ ಶಸ್ತ್ರ ಅದೇ ಕಾನೂನು ಅವರ ತಲೆಗೂ ಕೊಡಲಿ ಪೆಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕೀತೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿದರೂ ಅವರು ಎರಡೂ + ಎರಡು ನಾಲ್ಕಾಗುತೆಂದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಅವರು ಎರಡೂ + ಎರಡು ಸೇರಿದರೆ ಐದಾಗುತ್ತದೆಂದರೂ ಹೌದೇನಪ್ಪಾ ಮಗೂ ಎನ್ನುವ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವರು ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನಿನ್ನು ಹರಿಹರದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ: 1968ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 28ನೇ ತಾರೀಖು ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಚುನಾವಣೆಯ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮಾರ್ಚಿ 5ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ಮೂರನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಆ ಚುನಾವಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಆ ಕ್ಯಾರೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ವಿತ್‌ಡ್ರಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪೌರ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೀರಪ್ಪನವರು 4ನೆಯ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದರು. ಅ ಕಾಗದವನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೇ, ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ನಾನು ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಿವಿಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು-ಅದೇನು ಎಂದರೆ ತರುಣರಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಕಿವಿಮಾತನ್ನು ಆ ಅಧಿಕಾರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ನೋಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರು ನನಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೂ ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಬಲ್ಲೆ. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನುಂಗಲಾರದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ತುತ್ತು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೇಲಿನವರು ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಹಾಕಲೇಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿನಸ ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಣದ ಕೈ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರದೆ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈ ಎತ್ತಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೂ ಕೈ ಎತ್ತುವುದು. ಅವರು ಕೈ ಆಡಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕೈ ಆಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲಾಡಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇದೂ ಕಾಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಿ ಆ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗೆ ಸೂತ್ರ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೊಂಬೆಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಬೊಂಬೆಗಳಂತೆ ಆಗಬೇಡಿ. ಮೂಕ ಗೊಂಬೆಗಳು ಕೈ, ಕಾಲು, ತಲೆ ಆಡಿಸುವಂತೆ ನೀವು ಆಗಬೇಡಿ. ಇದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿಧರು, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ಹಣೆಯಬರಹವೆಂದು. ಈಗ ಮಂಡ್ಯಾದವರೂ ಅದೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹರಿಹರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಂತ ಕದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri K. H. PATIL (Gadag).—We have raised the discussion because it is a vital point. Let it not be understood that we have raised the

discussion for nothing. This debate is specially raised because there is an attempt on the part of the Government to kill democracy. As the Ministry has tried to misuse its power, it cannot be tolerated. Therefore, it is very necessary that every one of the Members who desire to participate in the debate, should be permitted to do so. I have a right to speak. I am not sitting here merely as a listener.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Please refer to Rule 59. If the hon. member was keen on participating, then he could have sought previous permission.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—On similar occasions previously' the Chair has allowed all persons who desired to participate and has not insisted on names of speakers being furnished in advance. Please take out the records relating to the debate on the Shiv Sena Activities. So many Members participated then. Why not in to-day's debate?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I am strictly following the rules. The hon. Member Sri Patil could have asked for permission. Now I call upon Sri Siddaveerappa to commence his speech.

Sri K. H. PATIL.—Rule 59 does not come in the way of my Speaking now.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—He may be permitted, Sir.

Sri S. SIVAPPA.—Sri K. H. Patil has made a request and he may be permitted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sri Patil may send a requisition. I will consider.

Sri B. P. GANGADHAR.—The action of Government relating to Harihar Town Municipality has created a stir and therefore hon. Member Sri Patil may be permitted to speak.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Under what Rule? Now Sri Siddaveerppa may commence his speech.

Sri H. SIDDVEERAPPA (Harihar).—Mr Deputy Speaker I thank you for having permitted me to speak a few words sitting on account of my indisposition.

I am indeed grateful to my friends who have given notice of this Motion, which primarily refers to the Harihar Town Municipal Council. Sir, I shall brefly narrate the facts of the case. I do not want to take much time of the House because I see a number of hon. Members wishing to contribute towards the discussion of this subject.

The elections to the Harihar Municipal Council took place in the month of December; if I remember correctly, it took place on the 9th December 1968. Thereafter, in accordance with the rules, the Deputy Commissioner issued a Notification dated 19th December 1968 giving intimation about the number of candidates that were declared as duly elected and that Notification dated 19th December 1968 appeared in the Mysore Gazette dated 26th December 1968. Thereafter, in pursuance of that Notification, the Deputy Commissioner issued an official D. O. letter

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

and asked the Tahsildar, in virtue of the power vested in him under the Act, to assume charge of the Municpal Council and then take further steps to elect the President and the Vice-President.

The Municipal Council, thus elected in the month of December, was duly reconstituted somewhere from 26th December 1968. Afterwards, curiously enough, as put by my learned friend Sri Duggappa, things are moving in a queer way. Once I remember my friend Sri Channabasappa telling that in our State there is no rule of law but it is a rule of whims and fancies to cater to the needs of the ruling class; more particularly, it is the rule of the coteries of the present A. I. C. C. President. The virtual ruler of Chitradurga District is his nephew, who is now the D. C. C. President. What did they do there? Somehow a Notification was issued after the Council was reconstituted on 26th December 1968. An Official Notification is issued from the Secretariat somewhere on 30th December 1968, wherein it is stated that the old Council is continued up to the end of February 1969. Curiously enough, it will be seen that only one Council is left out; that is, Jagalur, because they expected the Congress to get elected there. So far as Chitradurga is concerned, they summarily extended the term of the Council by six months. That is a different matter, to which I do not want to refer.

What happened after that? There was a conspiracy. Even though a Notification was issued, even though the Tahsildar was kept in charge from 1st January 1969, even though the Tahsildar was asked to proceed and take further steps to elect the President and the Vice-President of the newly constituted Council as required under the Act; elections were postponed. According to the Act, they shall have to be elected within a month after the Council is constituted. Afterwards, the old Council President, who belonged to the Congress and who was not elected, stated that the Government has extended the term of the Council up to February 1969 and, therefore, charge must be given back to him. The Tahsildar refused saying, I am already in charge and I have taken steps for the election of the President and the Vice-President, and I have put calendar of events. Then that man went to the High Court. The High Court refused to issue him a stay order. I do not wish to refer to it. A case of contempt of court has been filed against those that defied the court. There are as many as 5 to 6 writ petitions pending. So I do not want to enter into all that. When the elections of the President and the Vice-President have to take place in the month of February 1969, by some figment of imagination, the Government thinks that the High Court has issued a stay order and by a notification they say, the elections shall be stayed. I categorically state that the High Court has refused to issue a stay order. The High Court stated that they do not want to interfere at this stage. Once an agitation started, this Government extended the period up to 28th February 1969. They then again changed it to 15th January 1969. It looked as though they are a privy to create material to the opposite party so that they may find lacuna and go to a court of law as and when they desired. Subsequently, when all these things were going on, that notification was withdrawn. The election did not take place and subsequently the Amildar issued another notification. I do not want to refer to all that in detail. This notification issued by the Amildar is the relevant notification. It is dated 15th February 1969. It says that the election to the offices of the President and Vice-President of the Town Municipal Council, Harihar will be held on 5th March and also sets forth the calendar of events. The nomination papers are to be delivered between 11 A.M. and 3 P.M. on 22nd February 1969 and scrutiny will be taken up at 3 P.M. on 23rd February 1969 and so on and so forth. Also on 25th February 1969 he gave a meeting notice to all the newly constituted members wherein he stated :

> " Please take note that the election of President and Vice-President will take place on 5-3-1969."

At this stage when the election had to take place on the 5th, one Municipal Councillor belonging to the opposite party gives a petition dated 4th March 1969 wherein he states as though he is a legal pundit. What he says is that this new Council is not constituted at all. When there is no new Council, how can you hold the election ? You will have to give fresh notice. Based on this, peremptorily he issues an order. You will be surprised whether a Tahsildar would embolden himself to issue an order like this unless it be that he is instructed from above or wherever it is. Now at every stage the High Court is approached and at every stage the matter goes to a court. Here, what does the other man do ? He takes an application on 4th. It is all a make-believe, a sham, a deliberate thing, a thing which has been done according to their whims and fancies and the way in which those people wanted to be acted upon. On 3rd March this man says :

> " Under the Mysore Municipalities (President and Vice-President) Election Rules, 1965, a notice in Form I should be issued only after the constitution or re-constitution of a Municipal Council ".

Had the returning officer no brains when he first issued that notice ? There are gazette notifications to show that this was reconstituted in December 1968. There is not one order but there are umpteen orders to suit the needs of the times and the main purpose appears to be to see that somehow or other the election of the office-bearers does not take place. To give a reason for that, out of 19 members one party has 11 members and the Congress Party has 8 members. They want to see that somehow or other the group that is in majority is weaned away and that it is made to feel that in spite of their being in larger number they cannot get elected because the Government dance to their tune. The Government pass any order the congress likes. That is how these things have taken place. The same Tahsildar was coerced and forced to see that the notification he issued was withdrawn. Now, where do

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

we stand at this rate and do you know the kind of feeling you find in Harihar? Is it because of the sin of having a non-Congress man as a member there that they have to suffer? Is it because your party wants somehow or the other to penalise those who voted against the Congress? Even the ordinary rule of law does not seem to exist there. I had received a letter from a friend of mine but unfortunately I was ill and so I could not come and present it on that day. That is why I said that I am grateful to my friends. He writes on the 4th *i.e.*, on the day on which the Tahsildar serves the notice. I told them that when this matter comes up at the appropriate time during the general discussion of the budget I would expose it in all its nakedness, but unfortunately I was disabled.

ಹರಿಹರ
ತಾ. 4-3-69

ರಾ. ರಾ. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಯವರಿಗೆ, ಸಪ್ರೇಮ ವಂದನೆಗಳು. ನಾವು ಈ ದಿವ್ಸ ನಿಮಗೆ ಟ್ರಂಕ್ ಕಾಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ನೀವು ಕಾಯಿಲೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನೀವು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯವೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆನು. ಈಗ ತಾ. 15-2-69ರಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್‌ರವರು ಹರಿಹರ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಚುನಾವಣೆಯು ತಾ. 5-3-69ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾವುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೆವು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ತಾವು ಹಾಕಿದ್ದ ಚುನಾವಣೆಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಾಪ್ಸು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟಿ. ಜಯದೇವಪ್ಪನಿಂದ ಅರ್ಜಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಗ್ಗೊಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಾವುಗಳು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜನರೆಲ್ಲಾ ನಾವುಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಡಿಗಳೆಂದು ಮೂದಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಗಳ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೆಣಗುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಗಾಗಲಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಾಯಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ. ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯುವ ಬಗೆಯೇ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವಿದ್ದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಕಾಗದದ ಜೊತೆಗೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರು ಹಾಕಿದ್ದ ಚುನಾವಣೆಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಮೀಟಿಂಗ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸದರಿ ಚುನಾವಣೆಯ ವೇಳಾ ಪಟಿಯನ್ನೂ ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರು ವಾಪ್ಸು ಪಡೆದ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ ಕಾಪಿಯನ್ನೂ ಲಗತ್ತಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಾಗದ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಂ. ಪಾಟೀಲರವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದು ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಯಿಲೆ ಬೇಗ ಗುಣವಾಗಲೆಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಖೇದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಕಾಗದ ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳು ಮುಂದೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದು.

ಇಂತೀ ಸಪ್ರೇಮ ವಂದನೆಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಬಂಧು
ರಾಜು.

This was our candiate to the presidentship and they did not want him to come up because he behongs to the backward community. He has mentioned the name of Sri Nijalingappa as one of those whom these people have requested and he, according to them, has put in a word to the Tahsildar. Personally, I have no doubt that a Tahsildar, a petty officer, cannot embolden himself to say that. According to the Municipal Law, once the calendar of events is put up, nobody has a right to interfere. Even the High Court has given a decision to that effect.

6-30 P.M.

When such is the position, is that the way the Government should behave towards us and act in that manner ? I would like to know what sin Harihar people have committed ? It is an industrial complex town and there the people are agitated. What would happen if they had taken law into their hands and entered into the Municipal Council Office ? Do you want us to take the law in our hands or do you want the rule of law to prevail ? So, may we understand whether this trickery has been played on any one of the Municipal Councils ? You have disabled the elected people to have their council although the act is amended. Is that the way administration should run ? Of course, my friend Sri B. M. Patil, Minister for Municipal Administration, came there and had discussion. He is a new man, and I hope by this time he must have acclimatised with the thing. Trouble started in the Secretariat, because there are hand-maids of these Congress people. If they want some order to be issued, they issue the order. You have no control over your Secretariat. When once they issue an order, how can you change it ? When once the Municipal Council has been reconstituted on 26th December 1968, how dare you pass another order on 30th December 1968, reviving the old Municipal Council ? Is that the way you should act ? Have you acted like this where your congressmen are in a majority ? You have acted like this only where congressmen are not in a majority. I feel so much about it. I thought the era of Sri S. Nijalingappa's groupism has gone as soon as he went out. Now, he may be even paving his way to come back. That is a different matter ; I do not want to say anything about it now. The present Chief Minister, when he came to power said : " give me 6 months' time and I will give a new turn : there will be change of rule of law ". But what do we find today ? I do not want to say anything except stating that he is simply caught in the arms of his adopted father. So far as Chitradurga is concerned, he is not allowed to act independently. You please go and see the administration here of these things. I do not want to go into details ; I will take an opportunity and speak about it at the appropriate time. I am only sorry and so sad that my expectations have been belied and we do not see any change in the trend of administration in Chitradurga District. If at all, we see it is for the worse. The only man that rules Chitradurga is the gentleman, the D. C. C. President. We have made that point abundantly clear. What

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

shall we do and where shall we ask when the Government dances to their tunes? I remember to have read that the T.C.C. President of Tamil Nadu having said at Madras that people must now have their own police force to get things done by their own method of safeguarding themselves. Macaulay also anticipated that Government of this type would come. In the I. P. C. there is ample provision, wherein we are entitled to have our own self-defence so far as self-defence of person and property is concerned, we have to do it. I never expected this. My heart weaps when I say that these things are repeated. I owe a duty to my constituency. Already, my image has suffered. I expected that these people would give a better Government. But, I confess that I do not see any change at all. Wherever congressmen are in a majority they have one standard and in other places they have another standard. The Hon. Chief Minister once stated that he has been treating everybody alike. But, I have got a number of instances that what he said is not true to facts. If you want to supersede the Harihar Municipal Council, do it by one stroke of the pen. Do not kill us inch by inch. We have already suffered quite a lot. Going to a Court of Law is no joke. In fact, Sri K. Puttaswamy, Hon. Minister for Labour, had the grace to accept his defeat and to allow the opposite party to come to power in Mysore City. By this method, you want to erase the impression of this discredited leader and tell the people, 'the Minister is all powerful, you cannot have your way'. You do not want to allow other parties to come to power. Please say whether that is your rule or you apologize to this House for the way in which you have acted in this manner. Twice you have postponed the elections with any reason or rhyme. I owe a duty to my constituency. My people will spit on me if I go there and show my face to them and tell me: 'Is it for this purpose that we elected you'? I am prepared first to go to jail. Please take any action that is necessary to safeguard our interests, because it is important to accept the rule of law. I want a categorical answer from the Hon'ble Minister, and I would like to know why he did it, why so many times the notices were set aside although the election took place on the 5th. The Tahsildar could have said: 'Go to a Court of Law'. Already, there are four or five writ petitions pending. When such is the case, why did you do it? When did that blooming man realise that he committed a mistake? Therefore, I want to know whether there is rule of law in Mysore State or not. If you have one rule for yourselves and another rule for the opposite party, say so. You want to show that you are all-powerful; never mind what happens! I feel hurt beyond measure, and the way in which this Government have done it clearly shows–many people may say: 'Go to a Court of Law' going to a Court is no joke your partiality towards opposite parties. It is much better to use our own power and see that a knock is given on the head. I personally feel that this Government is not even worth to be called a civilised Government. The Hon'ble Minister for Municipal

Administration must be graceful enough to admit his mistake. He must be careful enough to tender an apology, otherwise, I throw a challenge, 'You better supersede the entire Municipal Council'. It does not lie in your power to do so.

With these words, I strongly condemn the action of this Government and the way in which they have dealt with this matter, and conclude.

†**SRI K. H. PATIL.**—Sir, to-day we are hearing a story which is really a heart-rending one. I am glad that our leader Sri Siddaveerappa has learnt what the present Government is. Unfortunately due to his illness he was away from this House for a number of days and I think that is the reason for his not knowing the other illegal and undemocratic acts that are being done by this Government. Sir, I am of the opinion, that this Government is misusing their powers to put down others in every possible way. I ask Hon. Minister Sri B. M. Patil whose history so far has been a good one, not to become a victimised person by acts of these types.

Sir, the devil power that exists at Harihar is an instance to alarm hon. Sri B. M. Patil. Here is a chance for him to shine or otherwise. Rules are there before him. He is a learned man. Let him make use of the rules and Act to the best advantage of the people. If he acts in the right way, we are here to openly support him. If rules are violated and power is misused we are here to oppose. If one is to abuse the power and position he is holding, then where is democracy ? Suppose a police constable says, look here, I have a weapon and I am utilising it for my self-defence, can I not call upon my constituents to use the same weapon to suppress the other. I would like to know from the Hon. Minister for Parliamentary Affairs Sri Puttaswamy, why is he silent when illegal acts are being committed ? Is there any provision in the rules for the officers to set aside the election programme ? I remember one of the judgements of the High Court which stated that 'no power on earth can cancel the election programme' and at best only an Appellate authority could cancel the elections provided it is void etc. Even in cases of many regulated market committees, so many notifications have been issued and cancelled. The authorities are dare enough to cancel the notifications in many cases. I would rather appeal to hon. Sri B. M. Patil to examine the matter thoroughly. I invite his kind attention to rule 19 wherein it is clearly stated that the power exercisable by the Election Officer shall be subject to the superintendence and directions of the State Government. When once the election officer has notified the programme of elections, this Government cannot cancel it. The only remedy the Government has, is to go to the Court of Law, in case the election is invalid or viod for any reasons best known to the people. I think Sir, the Government could have as well gone to the Appellate authority *i,e.*, the District Judge. If this very Government is going to exercise the powers of the District Judges, then where is the law, where is justice and where is democracy ? Therefore, I am asking Hon. Minister

(SRI K. H. PATIL)

Sri B. M. Patil and Hon. Chief Minister to examine these matters thoroughly. The Tahsildar might be knowing that Mr. Siddaveerappa may be sitting in the opposition bench to-day, but to-morrow he may take the place of Mr. B. M. Patil and therefore he would say before me that what can we do; these Ministers come and interfere and we have to do these things. This kind of interferences would damage their own dignity. When we hold a post of responsibility, we must also act respectably as long as we hold that post. Whenever they say so, the officers will get a low image and Mr. Siddeveerappa is to be put down, his constituency will suffer. There are many other ways by which Government can get things done. I would appeal to Hon. Sri B. M. Patil not to yield to the Ministry. Let him be dare enough to say to his colleagues, if you are to interfere in my administration, here is my resignation. Sir, now that the election programme has been cancelled will it be enough if a new election schedule is permitted to be prepared and issued? In my humble opinion, I would say if the Government wants to be free from criticisms, let them hold an enquiry and suspend the officers who have abused their powers, and tell hon. Sri Siddaveerappa that if he is pained very much at this incident, look here, we are issuing instructions to hold elections immediately in your constituency. Here is an officer who can be hauled-up black and white, if he really acted contrary to the powers vested in him. I hope Sri B. M. Patil will follow this tradition and I take this opportunity to say that this is not the solitary instance where this Government is killing democracy. In Gadag also the Government is indirectly postponing the elections by putting telephone and trunk-calls with the intention to see that the Opposition do not come to power. I take this opportunity to warn this Government that the time has come when people will rise against this Government and, therefore, let the Government mend things in time.

†**Sri D. B. KALMANKAR** (Aland).—Mr. Speaker, Sir, it is really sad that such a thing should have taken place in the constituency of Sri Siddaveerappa. It was very unusual for Sri Siddaveerappa to use such very strong words as he has done now. From the facts narrated it is very clear that the poor Tahsildar could not have done what he did in the present case unless there were some persons who dictated terms to him. It is really strange that when the election was scheduled to take place on 5th March 1969 some Councillor of the Congress Party puts in a petition on the 4th and thereupon the Tahsildar acts. That means there is no rule of law and whatever is happening is at the dictates of the Congress bosses in the district places as they are powerful because the present Government headed by the present Chief Minister is giving them a very long rope to act as per their whims and fancies and so these officers have become tools in their hands. It is all right to say that we expect rule of law, but when we look round this is what we find everywhere not only in Harihar but in other places also. In my taluk

there is a Marketing Society. The election to that Society is being postponed because they are afraid that if election takes place the President who will be elected will belong to the Opposition. If such things go unchecked, then my submission is that people will have no faith in democracy. I request the Minister for Municipal Affairs who is a young man with a promising future to take very stern action in this case and see that the Tahsildar concerned is brought to book. Not only that, if there is any interference by any Minister or Chief Minister in this matter, he should not submit to it, but he should see that the rule of law succeeds. He should see that things are set right without giving any scope to anybody to tamper with it.

† **Sri B. B. SAYANAK.**—Sir, I strongly condemn the policy of the Mysore Government in respect of the Harihar Mucicipality and I strongly support our great leader Sri Siddaveerappa in this respect. We are in democracy and in democracy there must be two parties. In Harihar Municipality out of 19 councillors, 11 are from the non-congress parties. I cannot understand why the Government is not allowing the non-congress party people to rule. They seem to think that the nation belongs to the Congress and the Congress alone should rule the nation. It is this attitude which has brought the country to this ruinous position. I strongly warn the Government that if the nation is not ruled according to the law of the Constitution, a day will come when the Congress Party will lose all their seats in the Parliament and in the States. Therefore, I strongly support Sri Siddaveerappa and request the Minister for Municipal Affairs to conduct the elections in the Harihar Municipality.

† **Sri B. P. GANGADHAR.**—Sir, I know Mr. Patil. I had some conversation with him in some context. He is a very nice man. He looks to be a very impartial person, but in the present context I think there must be somebody else's hand in this more than his, and that hand must have been very long. Even though the person is somewhere, his hand is too long to interfere with every department. Rule of law and democracy and democratic principles must go hand in hand. The Congress have been declaring time and again that they are the pioneers of democracy and that it is on account of them that democracy is being maintained in India. They have been unequivocally declaring that Communists are un-democratic, that other parties are undemocratic and that the Congress alone can maintain democracy in this country and no other party can do it. I submit that the democracy run by these people is no democracy at all. It is only by the grace of God that they are more in number in this House and that has given them the right to form the Ministry. But that does not mean that rule of law should not be respected by them and that everything should be done according to their whims and fancies. I submit that what they are doing is cold-blooded murder and massacre of democracy in our State. It may be a municipality here or some society as pointed out by my friend Sri Digambar Rao. We have been seeing this everywhere be it a municipality, a village panchayat or a society or a bank. This interference

(Sri B. P. Gangadhar)

of the Minister and the Congress bosses is everywhere and so democracy in our country has suffered a cold-blooded murder. I submit that if this is not stopped, there will not be any democracy in our State.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಹರಿಹರ ಪೌರಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹರಿಹರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಹರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಅವರಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವವೂ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಗದ್ಗದ ಕಂಠದಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊರೆದು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

7-00 P.M.

ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಡೆಲ್ಲಿಯಿಂದ 5-30 ಕ್ಕೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ದಿವಸ 6 ಗಂಟೆಗೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಳಗಡೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ, ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ ಎನ್ನಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನೆ, ಹರಿಹರ ಜನತೆಯ, ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಒಳಗುದಿ, ನೋವು, ವ್ಯಥೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು. ಇಂಥವು ನೂರಾರು ಇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು, ಏನಾಗಿದೆ ? ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಿ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಅವರಿಗೆ ಚಾರ್ಜೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸೂಪರ್‌ಸೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಕಾನೂನು ಬಂದಾಗ ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬರಬಹುದು, ಸರ್ಕಾರ ಅಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅನಾಯಕತೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು, ಅಪಾಯಗಳುಂಟಾಗಬಹುದು, ಜೀವಕ್ಕೆ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಷೂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಷೂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ಅವನೇನು ಬದುಕಿಸಬಲ್ಲನೇ, ಷೂಟ್ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ? ಇವನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

15 ಜನರಲ್ಲಿ 11 ಜನ ಗೆದ್ದರು, ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗೆದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಮತ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬುನಾದಿ. 15 ರಲ್ಲಿ 8 ಇದ್ದವನು ಗೆದ್ದ, 7 ಇದ್ದವನು ಸೋತ ಎಂದು ತಾನೇ. ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ 8 ಇದ್ದವನಿಗೆ ಕುರ್ಚಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ? ಲೂಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ, ಕೊಲೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ, ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವೇ ! ಸಹಕಾರ ಎಂದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ! ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತ

ದೆಯೇ? ಕೊಲೆ, ಸುಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವುದಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹತ್ತು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯಾವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಾಗ ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕೂ ಇರುತ್ತದೆ; ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀವು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್, ಸರ್ಕಾರದ ಪತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದೆ? ಓದಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಜಾರು ಆಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

> "The term of office of Councillors of Harihar Municipality in Chitradurg District............the elections to the said Municipal Councillors have not been completed and whereas............
> By Order and in the name of the Governor of Mysore."

ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಅವರು, ಅವರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೆವು, ಅದು ನೆನಪಿರಲಿ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಆಡಳಿತ, ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ, ಕಾನೂನು ಆಡಳಿತ! ಅದಕ್ಕೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಇವೊತ್ತು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಅವನತಿಗೆ ತಂದರೋ ಅದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಈ ದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲರು, ಬೇರೆಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ತರಹ ಆರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ತೀರ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಆಸೆ ಇತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರೇ ಆ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿದರಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಅವರ ಉದ್ವೇಗವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ, ನೀವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ, ನಾವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರೂ, ನಾನೂ ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆವು. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ತೀರ ಹೊಲಸಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಟುವಾದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಹೊಲಸಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದ್ದುಂಟು. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವನಾಡುದರಿಂದ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲ್ಪನೆಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಸಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅದರ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ಮನೆವಾರ್ತೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ, ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ? ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಜಿ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಬಂದರು, ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೋ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕೃತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಬಂದವ ಐದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅವ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ವೋಟು ಏಕೆ ಕೇಳಬೇಕು, ಮೈ ಏಕೆ ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೈಕಾಲು ಏಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಜನತೆಗೆ ಏಕೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು? ಈ ದೊಡ್ಡ ನಾಟಕವನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆಸಬೇಕು? ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು, ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೇ ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿಬಿಡಿ, ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಇರುತ್ತೇವೆ; ಈ ಸಭೆ ಬೇಡ, ಇವೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೋವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಈ ಚರ್ಚೆ ತಂದಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಕಿರೀಟ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ತಿರುಗುಬಾಣವಾಗುತ್ತದೆ, ನೆನಪಿಡಿ. ಇಂದು ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ. ಅದು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಬತ್ತಳಿಕೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಅದು ನಿಮಗೇ ಕೆಡಕುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಖಂಡಿತ ಇದಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸರಕಾರದವರೆಗೆ, ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಎಂದು ಜನ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹೊಸ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಾದರೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಏಕೆ? ಚುನಾವಣೆ ಏಕೆ? ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಏಕೆ? ಡಂಗುರ ಹೊಡೆದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎದೆ ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು. ಆದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡದೆ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಪಡುವುದು, ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ರೀತಿ ನೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಇದೇ ರೀತಿ ಇವೆ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಸರಿ, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಆಗ್ರಹಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಣಾಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹರಿಹರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಇವೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ನಿಮ್ಮದು, ನಿಮ್ಮ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆದರೂ ನೀವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಅವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ, ಕಾಮರಾಜರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಜನರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದರೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮವನ್ನು ಮರದಲ್ಲಿ ತೂಗುಹಾಕಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ಸ್ ಎಷ್ಟಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳ ಇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪ ಕಾಲೀನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶವನ್ನು ದುರ್ಗತಿಗೆ ಈಡುಮಾಡಿ ನೀವು ದುಸ್ಥಿಗೆ ಇಳಿಯಬಾರದು, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿ, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿ, ತಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.**—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿಹರದ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊಲೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ; ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಗರಸಭೆ ಎಷ್ಟೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಜನರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಗೂಬೆ ಕೂಡಿಸಿ ನಗರದ 17 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿದು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ನಗರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಟೀಕಿಸಿದಾಗ 6 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಮೊಗಲ್ ದರ್ಬಾರಾಗಿದೆ. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜಲಿಂಗಪನವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರಿಗೂ ಜಗಳವಿದೆ, ಇವರ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರುವವರು ಯಾರು? ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವವಾಗಿರುವಾಗ

ಅದರಂತೆ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಿರಬೇಕು.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೂಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿ, ಒಂದೇ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿ ಗೆದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮನೆ ಮನೆಗೆ, ಹೋಗಲು ಗಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ, ರಸ್ತೆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಏನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಸಾಕಾಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇದೆ. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಾಹನ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು,, ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದುಸ್ತಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಅವರ ಕಾರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಒಂದು ಮೊಹಲ್ಲಾದಲ್ಲೇ ಅವರ ಕಾರು ನಿಂತಿದ್ದದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನಡೆದ ಸಭೆಗಳಲ್ಲ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದರು.

Sri K. PUTTASWAMY.—If discussion is permitted on this matter I am prepared to reply. Does it mean that anything can be discussed on any occasion ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹರಿಹರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ, ಮೈಸೂರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಅಂತ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಯಾವುದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇರುತ್ತಿದೆಯೋ ಅ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು ಅ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಿ ಅಂತ ಆಗಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಹರಿಹರದ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದು ಒಂದಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಅಸಾಧ್ಯ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಹರ ಪುರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಬಹಳ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಡೆಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ನಗರಾಡಳಿತ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹಿರಿಯರೂ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ವಾದ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಸಹ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾತಡಿದ್ದಾರೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲಗೌಡರೂ ಸಹ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲನ್ನೂ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ವಾದ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ವಿಚಾರ ಸರಣಿ ನಡೆದಾಗ ಒಂದುಆಸ್ಥೆಯಿಂದ, ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನಾನು ಕೇಳತ್ತಾ ಇದ್ದೆ—ಆಗ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಅನ್ಯಾಯ ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಹರ ನಗರಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಸಗಿದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರ ವಾದಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ ನಂತರ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಅವರ ಆ ವಾದ ಮಂಡನೆ ಏನಿತ್ತು, ವಿಚಾರ ಸರಣಿ ಏನು ಇತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತೆ ಏನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇತ್ತು, ಮೊದಲನೆಯ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅದನಂತರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಅವರ ವಾದದಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮೊದಲನೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ 26-12-1968 ರಂದು ಆಯಿತು, ಆಮೇಲೆ 30ರಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಹರ ನಗರಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ 26ರಂದು ಹಳೇ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಾಗ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೂ ಸಹ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಯಾವಾಗಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ' ಯಾವುದು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಇವರುತ್ತದೋ ಅದು 'ವಿಚ್ ಎವರ್ ಈಸ್ ಲ್ಯಾಟರ್'' ಎಂದು ಇದೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂದಿನ ಅಥವಾ ಬೆಳೆಸಿದ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆ ದಿನ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಲ್ಯಾಟರ್ ಎಂದರೆ ಒಂದನೇ ಜನವರಿವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಮೊದಲು ವಿಸ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಇದೇ 26 ರಂದು ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದಾಗ ನಾವು ಮೈಸೂರು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ಅವಧಿ ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸವಾದರೂ ಬೇಕೆ ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಆ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ್ನು, ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಸಲಹೆ ಬಂದಾಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ವೇಳೆಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮೇರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿತು. ಅನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೂ ನಾವೂ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಬಂತು ಎಂದರೆ—ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಮತ್ತು ವೈಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಳೆ ಅನಗತ್ಯ, ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಳೆ ಕೊಟ್ಟದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರ ಅದು ನಿಜ, ಇಷ್ಟೊಂದು ವೇಳೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊನೆವರೆಗೂ ಏನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿತ್ತೊ ಅದನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆಗೆ 15ನೇ ಜನವರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ 15 ರ ನಂತರ ಏನೊಂದು ಘಟನೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಚುನಾವಣೆ ನೋಟಿಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಮೊದಲು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಚುನಾವಣೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಿ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಏನು ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಅದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ, ಅದು ನ್ಯಾಯ ಬಾಹಿರವಾದದ್ದು, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು ಮಾನ್ಯ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನನಗೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆಗ ಆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದವರು ತರತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಖೈರು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಜನವರಿ

15ಕ್ಕೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಜನವರಿ 16ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟೇ ಬರುವ ಮುನ್ನ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಆರೀತಿ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಗ ಬಂತು. ಆದರೆ ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರನಿಂದ ಒಂದು ಆದೇಶ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆತ ಆ ಆದೇಶದಿಂದಲೇ ನಡೆಯಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಬಲವಂತವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆ ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫೀಸರನು ತಹಶೀಲ್ದಾರನಿಗೆ ಅಧೀನನಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ಆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ತಾರೀಕು 15 ರಂದು ಒಂದು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಚುನಾವಣಾ ತಾರೀಖನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮಾರ್ಚಿ 5ಕ್ಕೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ತಿಂಗಳು 3ಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟರು.

7-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೀ-ಅಂಬಲನ್ನು ಓದಿ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಾರೀಕು 15 ಅನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಡೇಟು ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕುದು ತಾ. 29-1-69 ರಲ್ಲಿ ತಾ. 5-2.1969ಕ್ಕೇ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅನಂತರ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮನವಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಖಾಯಿದೇ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟಿನ ಸೆಕ್ಷನ್ 3(2) ಪ್ರಕಾರ ಆ ಹೊಸ ಆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಚುನಾವಣಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಅಂದಾಗ ಆ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ತಾ. 15 ಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತೇ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಉದ್ಭವ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ತಾವು ತಾ. 26ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಒಂದನೇ ಜನವರಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಗ ತಾವೂ ನಾನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಆ ದಿವಸವೇ ನಾವು ಹಾಗೆ 15ಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಕಾರಣ ಆಗಿನ್ನೂ ಆ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ನಾವು ಆಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಗ ಆಗಿನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತಾ. 16 ಕ್ಕೆ ಹೈಕೋರ್ಟು ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ಟೇ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ 2ನೇ ತಾರೀಖೇ ತಾವೇಕೆ ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಲ್ಲಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗೆ ಆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು 2ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಾ. 5-3-1969 ಕ್ಕೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ 15 ರವರೆಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1968ರಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿಯ ಒಂದು ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಪಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆ ಚುನಾವಣಾಧಿಕಾರಿಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಚುನಾವಣಾ ಪಟ್ಟಿಯು ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದ್ದು, ಅಕ್ರಮವಾದ್ದು ಅಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಫ್ ಇವೆಂಟ್ಸನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ 5ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ನಂದು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಿಯಮ ಬಾಹಿರವಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ರದ್ದಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್)

ಚುನಾವಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಈಗ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ತೂಕ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಮತ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹುಮತ ಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಇದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರೂ ಸಹ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. 5-3-69ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ, ಈ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದೆಂಬ ದುರುದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಯಾವುದೋ ಶಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈಗ ಇರುವವರ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಫೆಬ್ರುವರಿವರೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕು, ಎಂದು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬದಲು ಮಾಡಿ ಜನವರಿ 15 ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಃ ಬುದ್ಧಿಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ದುರುದ್ದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಚುನಾವಣೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಯಾರೇ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪ್ರಮಾಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಮನಃ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಆ ರೀತಿ ಆದೇಶ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಮ್ಮಿಂದ ಆದೇಶ ಹೋಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ರಿಟರ್ನಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದುವೇಳೆ ಅಲ್ಲ ಲೀಗಲ್ ಒಪೀನಿಯನ್ನಿಗಾಗಿ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಲೀಗಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರೆದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್—5ನೇ ತಾರೀಖು ಚುನಾವಣೆ ಇತ್ತು. 4ನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ತಂದರೆ ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ? ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಕೂಡ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆ ಇರಬೇಕು. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಆಗಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. 6ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಚುನಾವಣೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವೈಸ್‌ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆಯ ತಾರೀಖನ್ನೂ ಸಹ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ತಾರೀಖನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಡೇಟ್ ಆಫ್ ಫೈಲಿಂಗ — 14-3-1969, ಡೇಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿ—17-3-1969, ಡೇಟ್ ಆಫ್ ವಿತ್‌ಡ್ರಾಯಲ್ — 25-3-1969, ಡೇಟ್ ಆಫ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ — 26-3-1969 — ಈ

ರೀತಿಯಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಡಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ದುರುದ್ದೇಶ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಇದು 4ನೇ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ. ಇದು ಯಾವಾಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 6ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದುದೇ ಕಾರಣ. ಈಗಿನ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾಜಸ್‌ನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬಹುಮತವಿದೆಯೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದೆಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವೂ ಆ ಕಡೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ನಾವೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗೆ ಒಂದು ತಳಪಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾವು ಭಾವನಾಪರವಶರಾಗಿ, ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯದೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವವೊಂದು ದುರುದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ, ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆದೇಶ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬದು. ಕಾಯಿದೆ ರೀತಿ ಇದು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇದು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯೆಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೂ ಸಹ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದನೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವದೊಂದು ದುರುದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೂ, ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದೆ, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರು ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅನೇಕ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನುಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಕೂಡ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಅನುಸರಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಳತೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಯವಾದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಈಗ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. 10ನೇ ತಾರೀಕು ಡಿಸಂಬರ್ 68ಕ್ಕೆ ಹರಿಹರ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ. 26ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಯಾರ್ಯಾರು ಇಲೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಗಜೆಟ್ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಆಗಿದೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ 31–12–1968ರಿಂದ ಹರಿಹರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಟರ್ಮ್ ಮುಗಿಯಿತು. ಆ ದಿವಸ 28-2-1969ರ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವಿತ್ತು? ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ? Did not the Government know that the elections were completed in respect of Harihar Municipal Council on 10th December 1968 ? Did not the Government know that there was a Notification dated 26th

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್)

December 1968 notifying the names of the elected members? Was not this information in the hands of the Government? It is here the supposed mistake has been committed. ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಇಡಬೇಕು. 31-12-1968ರಂದು ಏನು ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆಗ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಇಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಟರ್ಮ್ 28-2-1969ರ ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದು ಏಕೆ? ಇದರಿಂದ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? This is a serious omission on the part of the officers who have advised Government—issuing the Notification on 31st December 1968 extending the term of the old Municipal Council, Harihar, up to 28-2-1969. You have to punish those officers; even if it is the Secretary to Government, you have to punish him, because he was aware of the Notification of 26th December 1968 notifying the names of the successful candidates. ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

You should assure this House that prompt action would be taken against those responsible for the Gazette Notification of 31st December 1968 extending the period of Harihar Municipal Council up to 28th February 1969. That is the most important thing. ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ನಮಗೂ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆ ಇರುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ಆಫೀಸರ್ ಆ ರೀತಿ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡಿದರು, ಯಾರು 31-12-1968ರ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಇಶ್ಯೂ ಮಾಡಿದರು, ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಒಂದರಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಂದ ನಂತರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, it was very clear that the newly elected Municipal Council should have come into existence from 1st January 1969. The Hon. Minister for Municipal Administration was correct when he pointed out that by virtue of the notification publishing the names of elected members on 26th December 1968 the Municipal Council was not constituted. It should come into existence from 1st January 1969. If only the Notification curtailing the period of extension from 28th February 1969 to 15th January 1969 is read, there is an admission on the part of the Governmnet that it was an error; the extension of time was an error. I think, that should satisfy the hon. Members. Though the new Municipal Council had been elected, there was absolutely no justification for extending the life of the old Municipal Council by two months. But, that error crept in. When it was brought to the notice of the Government, Government promptly curtailed the period by 1½ months and reduced it to 15th January 1969. Unfortunately, in any Municipal Council, one or the other Party takes advantage of the Government Order. As has been stated, there have been writ petitions challenging the power of the Government to extend its life by two months when election had already taken place.

There was a writ petition challenging the right of the Government in curtailing the period of 1½ months. Ultimately, the High Court has issued a stay order, staying the operation of the order of curtailment, *i.e.*, the Notification curtailing the extension. What was left open to Government ?

8-00 P.M.

The old Council had to continue and it should be deemed to have been continued up to 28th February 1969 when ultimately the High Court decided it might be otherwise. When the notification curtailing the period of extension was stayed, the other notification issued earlier extending the period by 2 months was automatically revived. My friend Sri B. M. Patil, Minister for Municipal Administration, has appointed out that the calendar of events for the election of President and Vice-President had been issued earlier than 2 th February 1969, *i e.*, earlier than the coming into existance of the new Council according to the notification issued by the Government extending the life of the old Municipal Council by 2 months. Therefore, the duty of the Returning Officer was clear, when was pointed out, that the notification and the calendar of events has been issued earlier than the coming into existence of the New Council. This is all the matter in dispute. Therefore, the Returning Officer was justified in declaring the notification void *abinito* and so a fresh calendar of events was issued. The High Court has revised its order and they found that the rule was clear and that the calendar of events should be issued after the Council came into existance. Therefore there is no *mala fide* intention and what the Returning Officer has done is justified according to rules.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House stands adjourned to meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Five Minutes past Eight of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 11th March 1969.

WD 12618—GPB—600—1-7-1969